

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aan Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid
en Natuur
Minister Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Tweede Kamer der Staten Generaal
Vaste commissie voor Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

E cie.lvvn@tweedekamer.nl

datum 8 oktober 2024
betreft Commissiebrief- werkbezoek Zwitserland en Oostenrijk
pagina 1/2

Geachte minister Wiersma,

De vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft van 8 tot en met 13 september 2024 een werkbezoek gebracht aan Zwitserland en Oostenrijk. Naar aanleiding van dit werkbezoek aan Zwitserland en Oostenrijk heeft de commissie besloten u een brief te sturen. Onderstaand treft u de opmerkingen en vragen van een aantal fracties in de Tweede Kamer.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben naar aanleiding van het commissiewerkbezoek aan Zwitserland en Oostenrijk veel inspiratie opgedaan om te betrekken bij discussies over landbouw, natuur en een goed verdienmodel in Nederland. Ontegenzeggelijk zijn deze landen op veel terreinen niet te vergelijken met Nederland. Echter, op het gebied van een aantal uitdagingen zijn er wel degelijk overeenkomsten. Deze leden vragen daarom hoe de minister kijkt naar het stelsel van coöperatieve supermarkten. Ziet de minister dat er in een dergelijke vorm meer toezicht is op het belang van een goed verdienmodel voor boeren? Welke voorstellen en ideeën heeft zij om voedsel van Nederlandse bodem in de schappen te krijgen, niet alleen in de retail, maar vooral óók in de non-retail/de horeca?

Zowel in Zwitserland (nationale middelen), als in Oostenrijk (via het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)) zijn er ruime Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)-pakketten in gebieden waar voedselproductie vanwege

datum 8 oktober 2024

betreft Commissiebrief – werkbezoek Zwitserland en Oostenrijk

natuurlijke beperkingen niet de hoofdzaak is in de bedrijfsvoering. Het kabinet trekt 500 miljoen euro structureel uit. Ziet de minister kansen om dit budget te verhogen met GLB-middelen en wat vindt het kabinet van een nadrukkelijker verschuiving van hectarepremie, naar middelen voor diensten?

Kostprijsproductie op de duurste grond ter wereld beent het verdienmodel van boeren uit. Deze leden zijn trots op de Nederlandse agrarische internationale positie in de wereld. Deelt de minister echter de opvatting dat deze nadruk op export, óók een keerzijde heeft voor de boer: namelijk een stevige demping van het verdienmodel? Zo ja, welke mogelijkheden ziet zij om hier wat aan te doen, zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV- en PvdD-fracties hebben kennisgenomen van het conceptverslag van het werkbezoek aan Zwitserland en Oostenrijk. Deze leden hebben hier op dit moment geen vragen over.

De commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ziet met belangstelling uw reactie tegemoet en stelt het op prijs uw antwoord zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor de begrotingsbehandeling van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur te ontvangen.

Hoogachtend,

Max Aardema

Voorzitter van de vaste Kamercommissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur